

Motion

1980/81:1342

av **Sixten Pettersson**

om obligatorisk användning av bilbälte för baksätesspassagerare

Trafiksäkerhetsarbetet har varit mycket framgångsrikt under hela 1970-talet. År 1980 blev det bästa trafiksäkerhetsåret i Sverige på mycket länge. De trafikdödade stannade vid ca 900 personer. Man får gå tillbaka ända till 1952 för att finna ett jämförbart år. Då hade vi bara 360 000 personbilar i Sverige. I år är de nästan 3 miljoner.

Internationellt sett är Sverige 1980 ett av världens trafiksäkraste länder. Mäter man t. ex. antalet omkomna per 100 000 bilar ligger Sverige med ca 30 lägst i Europa, lägre än USA och bland de lägsta i världen.

Det är en rad åtgärder som förklarar denna gynnsamma utveckling.

- Bättre vägar
- Bättre fordon
- Flera signalreglerade korsningar
- Bättre vägbelysning
- De sjunkande genomsnittliga årliga körsträckorna
- Överflyttningen till tåg och flyg genom lågprissatsningarna
- De sänkta hastigheterna på våra vägar
- Ökad information

Under mitten och slutet av 1970-talet har ett flertal lagar tillkommit som förbättrat säkerheten i trafiken.

1975 kom lag om bilbälten i personbilars framsäten. 1977 kom lag om varselljus. 1977 blev mc-hjälm obligatorisk. 1978 blev samma regel tvingande för mopedisterna. 1980 infördes ljus även under dagtid för mopederna.

1975 års bilbälteslag har visat sig vara ett mycket effektivt verktyg då det gäller att minska personskadorna vid trafikolyckor. I dag använder 85 % av bilisterna bilbältet i framsätet vid körning på landsväg.

När bilbälteslagen antogs var det många som var tveksamma huruvida denna åtgärd var riktig. Vissa kritiserade beslutet på grundval av att man inte bedömde det som troligt att antalet trafikskador skulle minska genom ökad användning av bilbältet. Ett annat argument var att många bilister skulle vägra att ta på sig bilbältet. Det senare argumentet motiverade bl. a. ett antal undantag från lagen, vilket bl. a. gällde taxichaufförer.

Vi kan i dag utvärdera vilken roll den ökade bilbältesanvändningen haft för att minska skadorna i trafiken. Som jag tidigare påvisat har trafiksäkerheten ökat markant under särskilt 1970-talet. Att antalet olyckor med dödlig utgång kunnat reduceras beror bl. a. på den ökade användningen av bilbälten.

Det finns i dag flera undersökningar som tyder på att antalet dödade i trafiken skulle minska med mellan 150 och 200 personer per år om alla bilpassagerare använde bilbältet. Om den nuvarande bilbälteslagen utvidgades till att även omfatta baksätesspassagerare skulle vi årligen spara ungefär 100 personers liv.

Den tveksamhet som i dag finns beträffande en utvidgning av lagen till att även omfatta baksätesspassagerare torde hos många debattörer ha sin grund i en önskan att staten inte ytterligare skall reglera den enskilda medborgarens vardag. Även om jag personligen har stor förståelse för denna aspekt finns det betydande vinster med en markant ökning av bilbältesanvändningen. Utvecklingen efter införandet av 1975 års bilbälteslag visar att denna var mycket effektiv då det gällde att öka användningen av bilbälten.

En möjlighet att minska medborgarnas känsla av tvång vid en utvidgning av bilbälteslagen skulle kunna vara att besluta om användning från och med en viss årsmodell av bilar. Genom ett sådant förfaringssätt skulle det vara möjligt att undvika en kostsam och besvärlig process då ägare av äldre bilar slipper att montera in bilbälten i baksätet.

Eventuellt bör också övervägas att undanta barn upp till t. ex. 7-årsåldern från bilbältestvånget. Erfarenheten visar att dagens bilbälten är svåra att använda för barn utan att bilsätena förändras, t. ex. genom speciella kuddar som gör att barnen sitter högre upp. Krånglet och kostnaderna för detta kan bedömas vara så stora att ett undantag är motiverat.

Vid införandet av obligatorisk användning av bilbältet i baksätet är det nödvändigt att bedriva en informationsverksamhet liknande den som ägde rum 1975. Genom ökad insikt om betydelse av bilbälte även för baksätesspassagerare ökar möjligheterna till en mjuk övergång, samtidigt som känslan av tvång minskar.

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställs

att riksdagen hos regeringen anhåller om en utvidgning av 1975 års bilbälteslag innebärande obligatorisk användning av bilbälte för baksätesspassagerare i bilar fr. o. m. 1982 års modell.

Stockholm den 27 januari 1981

SIXTEN PETTERSSON (m)